

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 czerwca 2022 r.

Pozycja 104

POSTANOWIENIE z dnia 29 kwietnia 2021 r. Sygn. akt Ts 111/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.K. o zbadanie zgodności:

art. 12 i art. 39 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 32 ust. 1 i 2, w związku z art. 33 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, ze zm.) w zakresie, w jakim „przepisy art. 12 i art. 39 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 32 ust. 1 i 2, w związku z art. 33 ustawy emerytalnej wykluczają zastosowanie gwarancji ochrony nabytych uprawnień emerytalnych (określonej w art. 33 ustawy emerytalnej) w sytuacji gdy doszło do uchylecia decyzji o zwolnieniu ze służby, będącej podstawą do wydania decyzji o przyznaniu emerytury mundurowej”, z art. 2 oraz art. 67 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 lipca 2019 r. (data nadania), M.K. (dalej: skarżący) – reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

1.1. Skarżący pełnił służbę w Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP) od 1 września 1990 r. Decyzją Komendanta Głównego PSP z 3 lutego 2009 r. (nr [...]) skarżący został zwolniony ze służby z dniem 15 lutego 2009 r. w związku z orzeczeniem komisji lekarskiej o niezdolności do pracy.

1.2. Decyzją z 5 marca 2009 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. (dalej: organ rentowy) ustalił prawo skarżą-

cego do tzw. emerytury mundurowej, podwyższając ją jednocześnie o podstawę wymiaru z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku z pełnioną służbą.

1.3. Orzeczeniem z 14 stycznia 2016 r. komisja lekarska uznała skarżącego za zdolnego do pełnienia służby w PSP. Na tej podstawie Komendant Główny PSP, decyzją z 8 lutego 2016 r. (nr [...]) uchylił swoją decyzję z 3 lutego 2009 r. (nr [...]). Z kolei decyzją z 9 lutego 2016 r. (nr 78) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powołał skarżącego na stanowisko Zastępcy Komendanta Głównego PSP.

1.4. Wnioskiem z 9 lutego 2016 r. skarżący wystąpił do organu rentowego o „zawieszenie świadczenia emerytalnego w związku z powrotem do służby w Państwowej Straży Pożarnej”. Decyzją z 16 kwietnia 2016 r. organ rentowy zawiesił skarżącemu prawo do świadczenia, zaś decyzją z 26 kwietnia 2016 r. (nr [...]) – działając z urzędu – stwierdził w stosunku do skarżącego ustanie prawa do emerytury. Od tej decyzji odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych wniósł skarżący, który podniósł, że w sytuacji powrotu do służby organ rentowy powinien był jedynie zawiesić prawo do świadczenia na podstawie art. 40a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, ze zm.).

Wyrokiem z 12 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie skarżącego. Apelacja od tego orzeczenia została oddalona przez Sąd Apelacyjny w W. w wyroku z 7 marca 2019 r. (sygn. akt [...]). W ocenie sądów obu instancji decyzja organu rentowego o ustaniu wobec skarżącego uprawnień emerytalnych była zasadna, gdyż po ewentualnym kolejnym zwolnieniu ze służby skarżący miałby wypłacane świadczenie w wysokości ustalonej decyzją z 5 marca 2009 r., a to prowadziłoby do „automatycznego” utrzymania dodatku z tytułu inwalidztwa powstałego w okresie służby.

1.5. Postanowieniem z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, wniesionej przez skarżącego od wyroku sądu drugiej instancji równoległe do analizowanej skargi konstytucyjnej.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 3 października 2019 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 14 października 2019 r.) – na podstawie art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.) – skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) doręczenie:

a) pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym wraz z czterema jego kopiami,

b) egzemplarza skargi konstytucyjnej opatrzonego pieczętką imienną oraz podpisem pełnomocnika, a także czterech poświadczonych za zgodność z oryginałem jej kopii,

c) odpisu i czterech poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii wyroków oraz decyzji potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej wraz z ich uzasadnieniami;

2) udokumentowanie daty otrzymania wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z 7 marca 2019 r. (sygn. akt [...]);

3) dokładne przedstawienie stanu faktycznego sprawy poprzedzającej wniesienie skargi konstytucyjnej;

4) wyjaśnienie, które brzmienie zaskarżonych przepisów jest kwestionowane przez skarżącego;

5) uzasadnienie zarzutów niezgodności zaskarżonych przepisów z powołanymi przez skarżącego konstytucyjnymi wzorcami kontroli.

W sporządzonym przez pełnomocnika piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 21 października 2019 r., skarżący wykonał powyższe zarządzenie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie uczyniono art. 12 i art. 39 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 32 ust. 1 i 2, w związku z art. 33 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288, ze zm.; dalej: ustawa z 1994 r.).

Na mocy art. 9 pkt 1 w związku z art. 47 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. poz. 730, ze zm.) od 14 kwietnia 2020 r. tytuł ustawy z 1994 r. brzmi: „o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”. Obecnie obowiązuje tekst jednolity ustawy z 1994 r. w brzmieniu wynikającym z obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 kwietnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. poz. 723).

W *petitum* skargi konstytucyjnej wskazane wyżej przepisy ustawy z 1994 r. zostały zakwestionowane w zakresie, w jakim wykluczają zastosowanie gwarancji ochrony nabytych uprawnień emerytalnych (określonej w art. 33 ustawy z 1994 r.), w sytuacji, gdy doszło do uchylecia decyzji o zwolnieniu ze służby, będącej podstawą do wydania decyzji o przyznaniu tzw. emerytury mundurowej. Z kolei w piśmie procesowym skarżący doprecyzował, że wnosi o kontrolę zaskarżonych przepisów „rozumianych w ten sposób, iż w razie uchylecia decyzji zwalniającej ze służby, która była podstawą wydania decyzji emerytalnej, możliwe jest wydanie decyzji na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ustawy emerytalnej [ustawy z 1994 r.] z pominięciem ograniczeń czasowych wskazanych w art. 33, w szczególności w art. 33 ust. 4 ustawy emerytalnej [ustawy z 1994 r.]”.

Jako wzorce kontroli zostały powołane art. 2 Konstytucji (w zakresie zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa) oraz art. 67 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji.

3. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż sporządzona została w imieniu skarżącego przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK), a skarżący:

- wyczerpał przysługującą mu drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 7 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia;
- dochował przepisanego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK), ponieważ odpis wymienionego wyżej wyroku został doręczony skarżącemu 17 kwietnia 2019 r., a skarga została wniesiona 17 lipca 2019 r.;
- określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK);
- wskazał, które konstytucyjne prawa i wolności oraz w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK);
- przedstawił uzasadnienie sformułowanych przez niego zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

4. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna nie jest obciążona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, zaś sformułowanych w niej zarzutów nie można uznać za oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne dotyczy przepisów ustawy z 1994 r., wedle których możliwe jest wprawdzie zawieszenie prawa do świadczenia wobec emeryta, który podjął ponownie służbę w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celno-Skarbowej lub Służbie Więziennej albo powołany został do zawodowej służby wojskowej (art. 40a), niemniej jednak ustanie przesłanki związanej ze stanem zdrowia do wydania decyzji o przyznaniu tzw. emerytury mundurowej skutkuje obligatoryjnym uchyleniem decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia (art. 33 ust. 1 pkt 1). W takiej sytuacji funkcjonariusz traci prawo do dotychczasowego świadczenia, mimo iż – podejmując ponownie służbę – wnioskował jedynie o zawieszenie do niego prawa.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – należało postanowić jak w sentencji.